

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Голови Правління
ПрАТ "СК "ПРЕСТИЖ"
№70 від 30.09.2022 р.

Свгеній БРИДУН

ПРАВИЛА

добровільного страхування сільськогосподарської продукції

(нова редакція)

м. Київ – 2022 р.

ЗМІСТ

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ.....	3
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	7
3. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ	8
4. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ.....	9
5. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	11
6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ. ФРАНШИЗА.....	14
7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ	17
8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	17
9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН.....	18
10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ	20
11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ.....	21
12. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ЗБИТКІВ І СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.....	22
13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ	24
14. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ	25
15. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	26
16. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА НЕВИКОНАННЯ АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	27
17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ	27
18. ОСОБЛИВІ УМОВИ	27
19. МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ СТРАХОВОГО ТАРИФУ.....	28

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

В цих Правилах добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі - **Правила**) терміни та визначення вживаються у такому значенні:

Страховик – ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ “ПРЕСТИЖ”».

Страхувальник - юридична особа або дієздатна фізична особа, яка уклала зі Страховиком договір страхування.

Вигодонабувач - юридична або фізична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку і призначена Страхувальником для отримання страхового відшкодування за договором страхування, та може бути замінена Страхувальником до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.

Договір страхування письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу, а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору.

Страховий ризик певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок подія, передбачена договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу.

Страхова сума - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

Страховий тариф - ставка страхового платежу з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з договором страхування.

Страхове відшкодування - страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми за договором страхування при настанні страхового випадку.

Компетентні органи - державні органи, до компетенції яких належить ліквідація наслідків страхових випадків, встановлення причин та обставин страхових випадків, оцінка їх наслідків, а також надання офіційних роз'яснень щодо питань, що стосуються обставин настання страхових випадків або інші юридичні особи, що мають повноваження, до яких може звертатись Страховик або Страхувальник для вирішення суперечок та інших питань, що стосуються договору страхування.

Ліміт страхового відшкодування - граничний розмір страхового відшкодування (обмежений певною частиною страхової суми), що встановлюється за окремим ризиком, страховим випадком та/або за одним чи декількома застрахованими об'єктами.

Франшиза - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком відповідно до договору страхування.

При *безумовній франшизі* в усіх страхових випадках розмір страхового відшкодування зменшується на розмір франшизи.

При *умовній франшизі* в усіх страхових випадках страхове відшкодування не виплачується, якщо розмір збитків не перевищує розмір франшизи, а у разі перевищення - франшиза не вираховується зі страхового відшкодування.

Агротехнічні умови (норми) - система прийомів вирощування сільськогосподарських культур, що забезпечує високу урожайність вирощуваних рослин при мінімальних затратах праці на одиницю високоякісної продукції.

Баштанні культури - культури продовольчого, кормового, а також технічного призначення (кавуни, дині, гарбузи, кабачки та інше).

Буря - сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість

якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами.

Вегетаційний період (вегетація) - час, протягом якого рослина активно росте і розвивається. У сільськогосподарській практиці під терміном «вегетаційний період» розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів.

Вибух - процес виділення великої кількості енергії, що стрімко протікає й супроводжується руйнівною дією газів (пари), що розширюються, а також дія відцентрової сили.

Виділення корозійного газу - виділення газу, здатного завдати шкоди якості майна, що виникло внаслідок раптового і несподіваного нагрівання полімерних матеріалів.

Видування - явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду.

Вимерзання - загибель сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень культур внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом 1 доби і більше у відповідному регіоні у період до 1-го травня. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових, кореневої шийки багаторічних трав, засихання та загибель плодкових бруньок гілок дерев і кущів.

Вимокання - весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостатчості кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води (протягом 10-15 днів і більше).

Випрівання - загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньою весною.

Вторинні хвороби рослин - масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими явищами.

Град - випадання із купчасто-дощових хмар частинок щільного льоду.

Епіфітотія - вибухоподібне розповсюдження заразної хвороби рослин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на даній території.

Епіфітотійне розмноження шкідників рослин - раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане органами служби захисту рослин як «Епіфітотія», і виникло не з вини Страхувальника.

Задимлення - виділення диму в результаті пожежі або тління.

Заморозок - зниження температури нижче 0°C на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або «висмоктування зерна». На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту).

Застрахована сільськогосподарська продукція - сільськогосподарські тварини (в тому числі, птиця, кролі, хутрові звірі, бджолосім'ї, риби та інші водні живі ресурси та інше), сільськогосподарські культури або багаторічні насадження, що зазначені в договорі страхування.

Застрахована площа - площа посівів сільськогосподарської культури, по відношенню до якої було укладено відповідний договір страхування і нарахована страхова премія. Місцезнаходження застрахованої площі повинно бути вказане в заяві Страхувальника на страхування, що подається Страховику.

Землетрус - пружинні коливання в земній корі чи верхній частині мантії, що викликають коливання земної поверхні, деформацію в земній корі, сила яких перевищує 3 бали за шкалою Ріхтера.

Зернові культури - культури, які вирощуються на продовольче і фуражне зерно. Це типові хліба - пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале (гібрид пшениці та жита); просовидні хліба - кукурудза, просо, сорго, рис, могар, чумиза; зернобобові - горох, соя, квасоля, чина, сочевиця, боби, нут, люпин, лобія; з інших родин - гречка.

Земельний зсув - зміщення мас ґрунту униз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький гіпсометричний рівень.

Злива - випадання протягом доби опадів у кількості, що перевищує одну середньомісячну норму випадання опадів для території, у межах якої знаходиться сільськогосподарська продукція.

Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню - зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможлиблює проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи.

Каменепад - раптове скочування каміння з крутих схилів.

Контрольне вбирання (механізований обмолот) - збирання врожаю зернозбиральною технікою з певної площі поля (ділянки) з наступним зважуванням та перерахунком на стандартні показники по засміченості і вологості для відповідної сільськогосподарської культури.

Кормові культури - кормові однорічні та багаторічні злакові та бобові трави, трав'янисті культури інших родин (хрестоцвітих, айстрових тощо), коренеплоди кормові, бульбоплоди.

Крадіжка - таємне викрадення застрахованих сільськогосподарських культур/багаторічних насаджень.

Культури відкритого ґрунту - культури, які вирощуються безпосередньо на полі або відкритому ґрунті без застосування додаткових споруд з захисту від навколишнього середовища.

Культури закритого ґрунту - культури, які вирощують в утепленому ґрунті, побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період.

Лавина - сніжний зсув; маса снігу (в т.ч. з камінням і землею), що падає або зісковзує з крутих схилів гір зі значною швидкістю (20-30 м/с) та супроводжується утворенням повітряної передлавинної хвилі.

Льодова кірка - шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - концентрації вуглекислого газу, нестачі кисню. Пошкодження рослин від кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів куціння.

Напад тварин - дії (вплив) сільських чи диких тварин.

Обвал - раптове обвалювання частини гірських порід через втрату їх стійкості.

Овочеві культури - однорічні, дворічні, багаторічні трав'янисті культури, які в результаті розвитку і плодоношення дають продукт - качани, коренеплоди та інше.

Ожеледь - шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (вісяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких

відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин.

Осідання ґрунту - ущільнення ґрунту під впливом зовнішнього тиску чи навантаження власної ваги.

Паводок - вихід із берегів води наземних (стоячих чи проточних) водойм.

Підтоплення - процес, що виникає під дією техногенних і природних факторів, при якому в результаті порушення водного режиму і геофізичного балансу території за розрахунковий період часу відбувається підвищення рівня підземних вод.

Первісна щільність щільність (кількість) рослин на **1 м²** площі посівів (посадок) після отримання сходів рослин. Зазначається в відповідному акті огляду (стану) сходів посівів (посадок) застрахованих сільськогосподарських культур.

Пилові бурі перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю. Сильна пилова /мішана/ буря - при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам, оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо.

Пожежа - вогонь, що виник поза місцем, спеціально призначеним для його розведення і підтримки, або поширився за його межі та здатний поширюватись самостійно.

Поле (ділянка) - частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

Посуха (засуха) - загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбудеться висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи - зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярина; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше найменшої польової вологоємності в інший період вегетації.

Протиправні дії третіх осіб - дії будь-яких сторонніх (третьох) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти застрахованої сільськогосподарської продукції, а також споруд, що забезпечують вирощування культур закритого ґрунту, систем зрошування Страхувальника, а саме: хуліганство; грабіж; розбій; підпал; таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації; пошкодження посівів третіми особами; пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників оранжерей, що викликає пошкодження (знищення) посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті; інші події, щодо яких розпочато процедуру досудового розслідування.

Сель - короткочасні швидко формуючі руйнівні потоки, що виникають при випаданні дощів або інтенсивному таненні снігу в руслах гірських рік, передгір'ї та

гірських районах, що характеризуються різким підйомом рівня води і високим (10-75%) вмістом твердого матеріалу (продуктів обвалювання гірських порід).

Сильний вітер - рух повітря з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму - 40 м/с і більше, викликаний нерівномірним розподілом атмосферного тиску і спрямований із зони високого тиску до зони низького. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив - полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур.

Смерч - сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині. Швидкість вітру в смерчі досягає 50-100 м/с і може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року і має локальний характер.

Суховій - вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30% і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів.

Технічні культури - до таких культур належать олійні, ефіроолійні, прядивні, цукроносні, крохмаленосні, лікарські та наркотичні рослини.

Тривалі (затяжні) дощі - інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, «стікання» зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах. Несприятливими наслідками тривалих дощів вважаються не лише механічні пошкодження рослин, але й неповне запилення у період цвітіння, полягання рослин, створення ґрунтової кірки, загнивання насіння і корене-бульбоплодів у ґрунті, змив, замулювання і занос посівів, затримка у досяганні та збиранні урожаю.

Удар блискавки - вплив атмосферного електричного розряду, а також удар кульової блискавки.

Ураган - сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с.

Шквал - різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила розроблені відповідно до Цивільного кодексу України, вимог Закону України «Про страхування» та інших законодавчих актів України.

1.2. Страховик на умовах цих Правил укладає Договори добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі - «Договори страхування») зі Страхувальниками.

1.3. Страхувальником може бути особа, яка має майновий інтерес, що не суперечить законодавству України, пов'язаний з володінням, користуванням і розпорядженням сільськогосподарською продукцією.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страхувальником або іншою особою, визначеною Страхувальником у Договорі страхування, при вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та

інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції.

2.2. На страхування приймаються:

2.2.1. сільськогосподарські тварини, а саме:

- велика рогата худоба;
- коні, в т.ч. племінні;
- свині;
- кролі, хутрові звірі;
- вівці, кози, віслюки, мули;
- свійська птиця;
- інші сільськогосподарські тварини, зазначені в Договорі страхування (страуси, сім'ї бджіл у вуликах, риба тощо).

- високоцінні племінні тварини строк корисного використання, яких складає більше одного року.

2.2.2. сільськогосподарські культури та багаторічні насадження, а саме:

- посіви (посадки) сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень у відкритому або закритому ґрунті (озимі і ярові зернові, зернобобові, технічні, овочеві, баштанні культури, плодово-ягідні насадження, виноградники тощо);

- багаторічні насадження (дерева і кущі плодово-ягідних насаджень, що зростають у садах, технічні, лісозахисні та інші багаторічні деревинно-чагарникові насадження, виноградники, розплідники, теплиці тощо, квіткові культури (включаючи насіння, цибулини, бульби);

- майбутній (очікуваний) врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку.

2.3. Страховик бере на себе обов'язок за встановлену Договором страхування плату (страховий внесок, страховий платіж, страхову премію) здійснити виплату страхового відшкодування відповідно до умов Договору страхування шляхом відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у Договорі страхування (Вигодонабувачу), збитку, понесеного ними у зв'язку з пошкодженням, знищенням (загибеллю), втратою застрахованої сільськогосподарської продукції.

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

3.1. На страхування приймаються:

3.1.1. сільськогосподарські тварини на випадок їх загибелі, падежу або вимушеного забою або пониження породинних якостей внаслідок таких **страхових ризиків**, якими є:

а) вибух чи пожежа, включаючи задимлення, виділення сажі чи корозійного газу, крім їх виникнення внаслідок протиправних дій третіх осіб; удар блискавки, що призвів до пожежі чи вибуху (далі - ризик «Вогонь»);

б) стихійне лихо - землетрус; осідання ґрунту, земельний зсув; обвал, каменепад; сель, лавина; град, злива снігопад, тиск снігу; буря, шторм, ураган, смерч; паводок, повінь, підтоплення та інші стихійні лиха, передбачені Договором страхування (далі - ризик «Стихійні лиха»);

в) протиправні дії третіх осіб у вигляді крадіжки, грабежу чи розбою; умисних чи необережних дій третіх осіб, в т.ч. вчинених шляхом підпалу, вибуху (далі - ризик «Протиправні дії третіх осіб»);

г) хвороби (захворювання) або вимушений забій за розпорядженням ветеринарної служби;

г) патологічні пологи;

д) нещасний випадок - замерзання, удушення, падіння в ущелину (яр), наїзд транспортних засобів, утоплення, напад тварин (звірів), укуси отруйних змії або комах, отруєння шкідливими травами, речовинами, продуктами горіння, травматичне ушкодження, сонячний або тепловий удар, опіки, обмороження, переохолодження,

потрапляння в дихальні шляхи чужорідного тіла, падіння з висоти, ураження електричним струмом та інший нещасний випадок, передбачений Договором страхування,

3.1.2 сільськогосподарські культури та багаторічні насадження на випадок їх пошкодження, загибелі, втрати або недоотримання врожаю внаслідок настання страхових ризиків, якими є:

а) вибух чи пожежа, включаючи задимлення, виділення сажі чи корозійного газу, крім їх виникнення внаслідок протиправних дій третіх осіб; удар блискавки, що призвів до пожежі чи вибуху (далі - ризик «Вогонь»);

б) стихійне лихо - заморозок; ожеледь; вимерзання; град; лавина; землетрус; земельний зсув; сель; буря; ураган; злива, тривалі дощі; вимокання; випрівання; пожежа; повінь, паводок; видування; посуха чи зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню або заводненню та інші стихійна лиха, передбачені Договором страхування (далі - ризик «Стихійні лиха»);

в) хвороби рослин (насаджень) в тому числі епітофітотійний розвиток хвороб, епіфітотійне розмноження шкідників та вторинні хвороби рослин;

г) протиправні дії третіх осіб у вигляді крадіжки, грабежу чи розбою; умисних чи необережних дій третіх осіб, в т.ч. вчинених шляхом підпалу, вибуху (далі - ризик «Протиправні дії третіх осіб»);

г) припинення надання електроенергії внаслідок аварії або стихійного лиха;

д) дії диких тварин, птахів, гризунів.

3.2. Страховий випадок - подія, передбачена Договором страхування відповідно до п. 3.1 цих Правил, що відбулася та призвела до загибелі, падежу або вимушеного забою сільськогосподарських тварин або пошкодження, загибелі, втрати або недоотримання врожаю сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень).

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. За цими Правилами (якщо інше не визначено умовами конкретного Договору страхування) не підлягають страхуванню сільськогосподарські тварини, які:

4.1.1. до укладання Договору страхування вважалися хворими та/або у яких лабораторними дослідженнями встановлена позитивна реакція на певну інфекційну хворобу;

4.1.2. перебувають у місцевості, де оголошений карантин, якщо такий має безпосереднє відношення до цих тварин;

4.1.3. утримуються не у відповідності до зооветеринарних вимог;

4.1.4. утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику, якій загрожує повінь, зсув, обвал чи інші ризики - з моменту оголошення в установленому законодавством України порядку про таку загрозу;

4.1.5. перебувають в стані дородового чи післяродового залежування;

4.1.6. не пройшли необхідну реєстрацію в органах зооветеринарного нагляду (не мають ветеринарного свідоцтва);

4.1.7. не пройшли необхідні щеплення (що підтверджується ветеринарною довідкою встановленого зразка).

4.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, за цими Правилами не підлягають страхуванню сільськогосподарські культури або багаторічні насадження, а саме:

4.2.1. сільськогосподарські культури, що висіваються на зелене добриво, зелений корм;

4.2.2. трави природних сінокосів та пасовищ;

4.2.3. сільськогосподарські культури, які висівались Страхувальником три останні роки підряд, але жодного року від них не отримано врожаю;

4.2.4. сорти та гібриди сільськогосподарських культур, які не районовані в регіоні

місця страхування у відповідному порядку;

4.2.5. посіви, багаторічні насадження, які не знаходяться в зоні офіційного землевпорядкування, як сільськогосподарські угіддя;

4.2.6. багаторічні насадження, по яким Страхувальник протягом трьох років, що передували страхуванню, не одержував врожай або густина їх менше 70 відсотків необхідної кількості дерев (кущів) на 1 гектар, що підлягають списанню з балансу у зв'язку з плановою реконструкцією і викорчовуванням, природним відмиранням, псуванням та інше, вражені хворобами, шкідниками рослин;

4.2.7. посіви (посадки) сільськогосподарських культур, що знаходяться в зоні, якій загрожують обвали, зсуви, повені та інші стихійні явища - з моменту оголошення у встановленому порядку про таку загрозу компетентними державними органами;

4.2.8. сільськогосподарські культури суцільного способу посіву, які засіяні на полях (ділянках) з ухилом більше 7° від нульового рівня, а просапні культури - з ухилом більше, ніж 3°;

4.2.9. сільськогосподарські культури, які на момент укладання Договору страхування мають явні ознаки ураження хворобами і шкідниками та порушення нормальної вегетації.

4.3. Не визнається страховим випадком факт знищення, пошкодження або втрати застрахованої сільськогосподарської продукції, що настало внаслідок:

4.3.1. розпоряджень військової чи цивільної влади, конфіскації, реквізиції, примусової націоналізації;

4.3.2. будь-яких військових дій, в т.ч. громадянської війни, проведення антитерористичної операції, оголошення надзвичайного чи воєнного стану, інтервенції, збройних конфліктів як з оголошенням, так і без оголошення війни;

4.3.3. впливу ядерної енергії в будь-якій формі, хімічного чи бактеріологічного зараження;

4.3.4. страйків, локаутів, внутрішніх громадських заворушень, революцій, терористичних актів, громадського повстання, заколоту, путчу, бунту, державного перевороту;

4.4. Не визнається страховим випадком факт втрати, знищення, пошкодження застрахованої сільськогосподарської продукції за межами місця дії Договору страхування або не під час його дії.

4.5. При страхуванні сільськогосподарських тварин не відшкодовується збиток, отриманий внаслідок:

4.5.1. планового забою тварин, а також із господарських міркувань (старість, зниження продуктивності, в цілях реалізації м'яса);

4.5.2. загибелі або вимушеного забою тварин через вимкнення систем опалення, вентиляції (з причин не пов'язаних з вимкненням електроенергії в зв'язку із настанням страхового ризику) або іншого обладнання, вимкнення електроенергії;

4.5.3. втрати здатності тварин до запліднення, як результат хвороби або нещасного випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

4.5.4. хвороб та травм тварин, що були відомі Страхувальнику до моменту укладення Договору страхування;

4.5.5. використання тварин Страхувальником (Вигодонабувачем) не за призначенням;

4.5.6. загибелі тварини від виснаження (кахексія);

4.5.7. зникнення тварин природним шляхом (заблукали, втекли з місця утримання тощо);

4.5.8. порушення Страхувальником порядку годівлі, використання неякісних кормів або через недокорм тварин;

4.5.9. падежу, знищення (евтаназії), вимушеного забою або прирізки тварин, внаслідок подій, не пов'язаних із страховим випадком;

4.5.10. падежу або вимушеного забою в результаті захворювання (певних хвороб) тварин, якщо захворювання виникло до моменту набрання чинності Договором страхування;

4.5.11. нападу іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);

4.5.12. глистяної інвазії;

4.5.13. пологів, якщо спеціаліста ветеринарної служби було викликано пізніше двох годин від пологової діяльності;

4.5.14. харчового отруєння;

4.5.15. алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної, негативної дії лікарських засобів;

4.5.16. вакцинації.

4.6. Якщо інше не передбачено Договором страхування не відшкодовуються збитки, заподіяні Страхувальнику (Вигодонабувачу) при страхуванні сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень у разі:

4.6.1. страхових випадків, які трапились у таку пору року, коли за агротехнічними умовами для даної місцевості і року врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень повинен бути зібраним;

4.6.2. нез'ясування зникнення сільськогосподарської культури;

4.6.3. проведення Страхувальником робіт із заорення пошкоджених посівів, пересівання або допуску випасу худоби до огляду таких площ Страхувальником (представником Страховика) та складання сторонами відповідного акту огляду;

4.6.4. техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посіву сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

4.6.5. невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій Страховика або уповноваженої Страховиком особи, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів у встановлені строки;

4.6.6. порушення Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування, збирання та зберігання врожаю сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень;

4.6.7. хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане «Епіфітотією»;

4.6.8. ушкодження врожаю, посівів шкідниками рослин за умови, якщо дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі.

4.7. Якщо інше не передбачено Договором страхування, при страхуванні багаторічних насаджень відмирання (ломка) окремих гілок, паростків багаторічних насаджень не розглядається як страховий випадок. Повна загибель внаслідок настання страхових ризиків визнається тільки тоді, коли в дерев або кущів, відмирають підземна і надземна частини, коли крона (лоза), або коренева система ушкоджені настільки, що насадження підлягає викорчуванню, і коли ушкоджена надземна частина зрізується.

4.8. Договором страхування можуть бути передбачені також інші виключення зі страхових випадків, що не суперечить законодавству України, або незастосування до конкретного Договору страхування виключень та обмежень, передбачених цим розділом.

5. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

5.1. Для укладення Договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір страхування.

5.2. При укладенні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний надати Страховику необхідні документи та інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику.

5.3. Обставинами, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику є:

5.3.1. місцезнаходження застрахованої сільськогосподарської продукції чи його зміна, оточуюче середовище, умови його зберігання;

5.3.2. зміна власника застрахованої сільськогосподарської продукції;

5.3.3. факти настання збитків Страхувальника, причиною яких були події, аналогічні ризикам, що приймаються на страхування за останні 3 (три) роки;

5.3.4. передача застрахованої ділянки в оренду, заставу, лізинг чи у власність; припинення чи зупинення господарської діяльності Страхувальника;

5.3.5. наявність інших діючих договорів страхування щодо предмету договору страхування за Договором страхування;

5.3.6. інші обставини, передбачені Договором страхування та/або заявою на страхування.

5.4. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, Сертифікатом), що є формою Договору страхування.

5.5. При необхідності внесення змін та доповнень до Договору страхування укладається додаткова угода.

5.6. У разі смерті Страхувальника (фізичної особи), який уклав Договір страхування, права і обов'язки Страхувальника переходять до осіб, які одержали цю сільськогосподарську продукцію в спадщину.

Страховик або будь-хто зі спадкоємців має право ініціювати переукладення Договору страхування.

В інших випадках права і обов'язки Страхувальника можуть перейти до іншої фізичної особи чи юридичної особи лише за згодою Страховика; якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.7. У разі визнання судом Страхувальника - фізичної особи, недієздатним його права та обов'язки за Договором страхування переходять до його опікуна.

5.8. Якщо Страхувальник-юридична особа припиняється і встановлюються його правонаступники, права та обов'язки Страхувальника переходять до правонаступника.

5.9. У разі настання випадків, передбачених п.п. 5.6-5.8 цих Правил, особи до яких перейшли права та обов'язки Страхувальника, зобов'язані протягом 10 (десяти) робочих днів письмово повідомити Страховика про обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику, що змінилися.

5.10. Особливості укладення Договору страхування щодо страхування сільськогосподарських тварин:

5.10.1. Перед укладенням Договору страхування Страховик (його представник) має право самостійно або із залученням незалежного експерта оглянути сільськогосподарських тварин, що приймаються на страхування. При укладанні Договору страхування Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, які йому необхідні для оцінки страхового ризику (зокрема, баланс, висновок-довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про стан здоров'я тварин, інформацію про проведені щеплення і профілактичні заходи щодо захворювань тварин, інформацію про умови утримання тварин, збитки за попередні роки тощо).

5.10.2. При укладанні Договору страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику:

- всі необхідні дані про тварин (на основі бухгалтерських документів) - якщо Страхувальник юридична особа; опис тварин (вид, ім'я (кличку), масть, вік тощо) - якщо Страхувальник фізична особа;

- всю інформацію про відому йому небезпеку, яка може призвести до настання страхового випадку.

5.10.3. Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, що підтверджують право власності на тварину (за наявності) та вартість

сільськогосподарських тварин, паспорт великої рогатої худоби та ветеринарну карту до паспорта - при страхуванні цього виду тварин, якщо інше не передбачено Договором страхування.

5.10.4. Якщо планується, що протягом дії Договору страхування певне поголів'я молодняку тварин перейде в основну продуктивну худобу, то страхова сума за цією групою тварин розраховується пропорційно перебуванню в стані молодняку до терміну дії Договору страхування, а інша частина страхової суми розраховується на умовах страхування основної продуктивної худоби пропорційно терміну, що лишився до закінчення Договору страхування.

5.10.5. При страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин Страхувальник зобов'язаний пред'явити - оціночний сертифікат, або інший документ, який підтверджує вартість застрахованої тварини.

5.11. При страхуванні сільськогосподарських тварин на страхування приймається все поголів'я тварин окремого виду (якщо інше не передбачене Договором страхування), яке належить на праві власності або на інших законних підставах Страхувальнику (Вигодонабувачу).

5.12. Особливості укладення Договору страхування щодо страхування бджолосімей:

5.12.1. Договір страхування бджолосімей, якщо інше не передбачено самим Договором, укладається:

- в період весняного обльоту і до входу в зиму з обов'язковим оглядом вуликів та встановленням наявності в них бджолосімей в стані нормального розвитку;

- тільки після перевірки ветеринарно-санітарного паспорта пасіки, якщо він є, а в разі відсутності - після ветеринарно-санітарного огляду пасіки відповідним компетентним фахівцем, що має необхідні повноваження, зі складанням засвідченої належним чином довідки про санітарно-епізоотичний стан пасіки.

5.12.2. Договором страхування може бути передбачено страхування вуликів та/або основної бджільницької продукції (віск, мед).

5.12.3. До Договору страхування пасіки, в цілому або її складових, обов'язково додається відповідний акт з точним описом кожного вулика (достатнім для ідентифікації, або таким що виключає заміну вулика) і адресою їх місцезнаходження, а на час перебування на кочових пасіках - зі вказівкою території їх базування.

5.13. Особливості укладення Договору страхування щодо страхування сільськогосподарських культур:

5.13.1. До заяви на страхування Страхувальником на вимогу Страховика надаються:

- а) довідка із органів статистики про врожайність відповідної культури за останні 5 років, зокрема вибірка, звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур зі всіх площ (полів, земельних ділянок) або довідка про врожайність, затверджена належним чином;

- б) карта-схема землекористування;

- в) технологічна карта вирощування сільськогосподарської культури (насадження);

- г) дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якість насіння;

- г) дані по сівозміні (схема сівозміни) на землях даного господарства;

- д) розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури.

5.13.2. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур, або посівів сільськогосподарських культур може бути укладений на окрему культуру або кілька культур з визначенням розміру відшкодування за кожну культуру.

5.13.3. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур укладається на всю, або частину площі посіву сільськогосподарських культур. Страхування врожаю багаторічних культур проводиться на всій, або частині площі даної культури, за винятком площі на випас; багаторічних насаджень - на всій площі насаджень, або на площі окремих

їх груп, але при умові страхування всіх насаджень даної групи.

5.13.4. Договір страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур укладається на строк, що визначається в Договорі страхування за згодою сторін.

5.13.5. Культури, які вирощуються у закритому ґрунті, приймаються на страхування не пізніше початку виробничого циклу (посіву, висадки), якщо інше не передбачене Договором страхування.

5.13.6. Договір страхування укладається, якщо інше ним не передбачено:

а) із страхування озимих культур - після появи сходів восени, відновлення вегетації навесні;

б) при страхуванні багаторічних насаджень - до входження їх у зиму (припинення вегетації);

в) при страхуванні багаторічних сіяних трав посіву минулих років - перед входом їх у зиму, але не пізніше 01 грудня року укладання Договору страхування;

г) із страхування ярих зернових - після появи сходів навесні;

г) висаджених (посадок насаджень) - після їхнього приживання.

5.13.7. При укладанні Договорів страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур та насаджень до такого договору додається карта полів або насаджень з оглядом майна, що приймається на страхування, за участю необхідних спеціалістів (агронома, та ін.) та інші документи, передбачені Договором страхування.

6. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ. ФРАНШИЗА

6.1. При укладенні Договору страхування страхова сума визначається окремо для кожної одиниці сільськогосподарської продукції або їх сукупності (групи, категорії).

6.2. Страхова сума встановлюється у розмірі, що відповідає максимально можливим збиткам застрахованої сільськогосподарської продукції.

6.2.1. У разі встановлення страхової суми у розмірі меншому, ніж максимально можливі збитки застрахованої сільськогосподарської продукції на момент укладення Договору страхування (додаткової угоди), отримані збитки відшкодовуються у розмірі, пропорційному відношенню страхової суми до максимально можливих збитків такої сільськогосподарської продукції (неповне страхування).

6.2.2. У разі встановлення страхової суми у розмірі більшому, ніж максимально можливі збитки застрахованої сільськогосподарської продукції на момент укладення Договору страхування (додаткової угоди), отримані збитки відшкодовуються в межах максимально можливих збитків такої сільськогосподарської продукції.

6.3. Визначення розмірів страхової суми при страхуванні сільськогосподарських тварин.

6.3.1. Страхова сума встановлюється в межах вартості сільськогосподарських тварин за цінами і тарифами, що діють на момент укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

6.3.2. Страхова сума визначається на підставі документів, що підтверджують вартість сільськогосподарських тварин, або за домовленістю сторін.

6.3.3. Страхова сума не повинна перевищувати дійсну (ринкову) вартість тварин, що склалася в регіоні страхування.

6.3.4. Вартість сільськогосподарських тварин та птиці визначається за групами: велика рогата худоба; свині; вівці, кози; коні; свійська птиця; кролі, хутрові звірі; інші сільськогосподарські тварини.

6.3.5. Вартість сільськогосподарських тварин/птиці може визначатися, якщо інше не обумовлено Договором страхування:

а) для юридичних осіб - за балансовою вартістю з вирахуванням амортизаційних відрахувань по сільськогосподарських тваринах (робочій і продуктивній худобі), що нараховуються на підставі норм амортизаційних відрахувань, встановлених чинним законодавством України;

б) для фізичних осіб - за ринковою вартістю сільськогосподарських тварин, що склалася в регіоні страхування.

6.3.6. Страхова сума по хутрових тваринах може визначатись по ринковій вартості шкур (вартості, що визначена на заготівельних підприємствах).

6.3.7. При страхуванні всього поголів'я в господарстві загальна страхова сума встановлюється, виходячи із страхової суми на одну тварину та кількості тварин цього виду.

6.3.8. Загальна страхова сума по кожному виду тварин заявляється окремо і в однакових частках ділиться на всіх тварин цього виду, які знаходяться у господарстві.

6.3.9. Якщо протягом строку дії Договору страхування кількість застрахованих тварин збільшується, то загальна страхова сума пропорційно розподіляється на кожну тварину. При зменшенні кількості застрахованих тварин страхова сума на одну тварину не змінюється. Страхувальник має право під час строку дії Договору страхування збільшити суму щодо новопридбаних тварин, уклавши додаткову угоду.

6.3.10. Якщо це передбачено Договором страхування, до відповідальності Страховика можуть включатися витрати Страхувальника, пов'язані з вимушеним забоєм (евтаназією) сільськогосподарських тварин, а саме доставка тварини для вимушеного забою (евтаназії) на приймальний пункт (ветеринарний заклад), плата за розтин її трупа тощо.

6.3.11. Ліміти відповідальності на страхування додаткових витрат, якщо вони покриваються за Договором страхування, можуть становити не більше 10% від страхової суми за страхування, якщо інше ним не передбачено.

6.4. При страхуванні посівів (висаджування) та вирощування сільськогосподарських культур страхова сума встановлюється в межах витрат на посів та вирощування культури (групи культур).

6.5. Страхова сума при страхуванні насаджень (дерев, кущів, виноградників) визначається в межах їх балансової вартості або середніх цін на аналогічні насадження, що склались в регіоні.

6.6. Страхова сума при страхуванні майбутнього (очікуваного) урожаю сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень плодоносного віку визначається в розмірі вартості врожаю, що обчислюється шляхом множення середньої врожайності відповідної сільськогосподарської культури з одного гектара за останні п'ять років, згідно даних органів статистики про середню врожайність для відповідного адміністративного району України (або згідно даних Страхувальника), на ціну 1 (одного) центнера сільськогосподарської продукції, що склалася за минулі роки (або за згодою сторін на заставну ціну цього виду продукції, визначену в встановленому порядку) чи ціну сільськогосподарської продукції згідно передбаченого опціону цін (якщо дане положення передбачене Договором страхування), та на застраховану площу, з якої має бути зібрано врожай:

$$C_c = \left(\frac{V_{c1} + V_{c2} + \dots + V_{cn}}{N} \right) * C * П$$

C_c - страхова сума, грн

$V_{c1} + V_{c2} + \dots + V_{cn}$ - сума середньої врожайності сільськогосподарської культури за кожний рік;

N - кількість років, за які вибирається статистична інформація;

C ~ ціна 1 центнера продукції культури;

$П$ - застрахована площа культури.

6.6.1. Ціна може визначатись:

а) для кормових культур - може прийматись планова або середня фактична (за останні три (п'ять, інше) роки) собівартість продукції, що склалася у господарстві;

б) по розсадниках, квітах, інших видах сільськогосподарських культур, які в рік посадки (посіву) продукції не дають, - за плановими затратами на посадку (посів), догляд за ними;

в) при страхуванні майбутнього врожаю особливо цінних сортів і культур - як вартість майбутнього врожаю за домовленістю сторін;

г) по культурах закритих ґрунтів (крім насінників), квітах, декоративних рослинах, розсадниках, шкільках, грибах - по середній вартості культур даної групи, що склалась у Страхувальника (в господарстві, районі, регіоні) в попередньому році;

г) по групах культур (картопля, овочі відкритого ґрунту, баштанні) - вартості в період масові реалізації продукції за попередній рік;

д) по насінниках цукрового буряка, кормових коренеплодів, овочевих, баштанних продовольчих культур тощо - за закупівельними цінами на насіння, які склалися у попередньому році;

6.6.2. При визначенні страхових сум додатково можуть враховуватись наступні умови:

а) страхова сума зі страхування багаторічних насаджень розраховується, при чітко вираженій періодичності плодоношення - по роках, які відповідають року страхування, тобто, при страхуванні продукції садівництва в парному або непарному році вартість врожаю визначається відповідно за три парних або три непарних роки із останніх шести.

б) вартість майбутнього врожаю визначається окремо для кожної культури, сорту, якщо інше не передбачено Договором страхування. Щодо овочів і баштанних культур, сіяних багаторічних трав, плодово-ягідних насаджень, квітів, квітково-декоративних рослин і їм подібних груп, то вартість врожаю визначається в цілому для виду та сорту, якщо інше не визначено Договором страхування.

в) вартість урожаю однорічних і багаторічних сіяних трав обчислюється для всієї посівної площі, за винятком посівів, що використовують на випас худоби, якщо інше не передбачено Договором страхування.

г) вартість урожаю насінників попередньо розраховується окремо для кожної культури, а неовочевих культур в цілому по групі. Якщо господарства одержують із насінневих ділянок, крім насіння, ще й інші види продукції (наприклад, з насінневих ділянок помідорів - пульпу і помідори), середня вартість п'ятирічного урожаю з 1 гектару розраховується з урахуванням всіх видів продукції;

г) у місцевостях, де проводяться повторні посіви овочевих культур або вирощуються культури зимового овочівництва (у південних районах), вартість урожаю культур даної групи визначається окремо і потім додається до вартості основних та інших овочевих культур;

д) вартість урожаю ефіроолійних культур (коріандр, м'ята, герань, аніс, фенхель, лаванда та інші) для визначення страхової суми обраховується окремо для кожної культури, виходячи із середньої урожайності за три-п'ять років, діючих договірних цін в розрахунку на площу, з якої одержана продукція у поточному році. Аналогічно розраховується вартість урожаю для груп лікарських рослин та інших технічних культур;

е) страхова сума не повинна перевищувати вартості запланованого Страхувальником врожаю.

6.7. У Договорі страхування в межах страхової суми можуть встановлюватися ліміти страхового відшкодування за одним чи декількома страховими випадками чи страховими ризиками, за окремими видами сільськогосподарської продукції, за окремими застрахованими полями (ділянками).

6.8. Франшиза може встановлюватися у відсотках визначеної страхової суми на момент укладення Договору страхування, у відсотках розміру збитків або в абсолютному розмірі.

6.9. Якщо інше не обумовлено Договором страхування, встановлюється безумовна франшиза у відсотках визначеної страхової суми на момент укладення

Договору страхування.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ

7.1. Розмір страхового тарифу визначається Страховиком на підставі методики розрахунку страхового тарифу (п. 19 цих Правил).

7.2. Страховий платіж розраховується виходячи з розмірів страхової суми та страхового тарифу.

7.3. Страховий платіж сплачується одноразово або частинами в строки та розмірах, передбачених Договором страхування.

7.3.1. Якщо до дати сплати чергової частини страхового платежу за Договором страхування відбувся страховий випадок, то можливі такі варіанти:

- Страховик утримує несплачену частину страхового платежу зі страхового відшкодування або Страхувальник достроково сплачує несплачену частину страхового платежу, якщо Інше не передбачено Договором страхування;

- Страховик здійснює виплату страхового відшкодування без утримання несплачених частин страхового платежу та Страхувальник сплачує страховий платіж згідно встановленого графіку платежів. Після виплати страхового відшкодування у разі несплати частин страхового платежу Страхувальник повинен повернути сплачене страхове відшкодування протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання письмової вимоги Страховика.

7.4. Моментом внесення страхового платежу вважається момент внесення його в касу або безготівкового зарахування на рахунок Страховика.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Договір страхування може бути укладений на строк від 15 (п'ятнадцяти) календарних днів до 1 (одного) року, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування. Договір страхування діє лише протягом того періоду страхування, за який сплачено страховий платіж.

8.3. Дія Договору страхування припиняється та втрачає чинність у разі несплати або несплати у передбаченому розмірі Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки.

8.4. Договором страхування може бути передбачено, що при несплаті страхового платежу:

8.4.1. його першої частини в строк, зазначений у Договорі страхування, Договір страхування вважається неукладеним;

8.4.2. його чергової (не першої) частини в строк, зазначений у Договорі страхування, дія Договору страхування припиняється починаючи з 00 годин дня, наступного за датою, коли відповідно до умов Договору страхування ця частина страхового платежу повинна бути сплаченою, а при сплаті такого страхового платежу, дія Договору страхування поновлюється з дати, наступної за днем такої сплати.

8.5. Договором страхування можуть бути передбачені такі строки та умови його дії:

8.5.1. Договір страхування припиняє дію з моменту збору урожаю сільськогосподарських культур а саме;

а) зернові, зернобобові, льон-довгунець та інші культури, збір яких пов'язаний із обмолотом, обмолочено та складено в скирти;

б) луб'яні культури, що вирощуються тільки для одержання волокна (прядива) або лубу, перероблено у зеленому свіжозібраному стані або вивезені з поля до місця здачі, зберігання або первинної обробки;

в) урожай тютюну та махорки вивезено з поля і після первинної обробки спресовано

у паки для здачі заготівельним організаціям або здано на склад і оприбутковано за бухгалтерськими документами Страхувальника;

г) урожай цукрових буряків, лаванди та деяких інших ефіро-олійних культур, картоплі, овочевих, баштанних культур, кормових коренеплодів, садів, ягідників, винограду, хмелю вивезено з поля (саду) до місця здачі, зберігання або переробки, а урожай коренебульбоплодів при залишку його на зберіганні у полі закладено у ями, бурти, траншеї;

г) сіно сіяних трав вивезено з поля або складено у скирти; урожай зеленої маси силосних культур закладено у силосні ями, траншеї, тощо;

д) у квіткових культур зрізано квіти, живці, зібрано насіння, викопано бульби, цибулини, кореневища;

е) розсаду викопано;

є) із розсадників викопано саджанці (сіянці).

8.6. Договір страхування припиняє свою дію о 24 годині дати, визначеної в Договорі страхування як дата закінчення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

8.7. Місцем дії Договору страхування є територія, що зазначена в Договорі страхування.

8.8. Під місцем дії Договору страхування відносно сільськогосподарської продукції (культур, багаторічних насаджень) розуміється застрахована площа - поле (ділянка), що має територіальні ознаки відповідно до фіксованих координат за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура (багаторічні насадження): карт- схем полів (ділянок) та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

8.9. Сільськогосподарські тварини за цими Правилами вважаються застрахованими тільки на тій території, що вказана у Договорі страхування. Якщо застраховані тварини вилучаються з визначеної в Договорі страхування території страхування без попереднього узгодження із Страховиком, страхування (страховий захист) щодо цих тварин припиняється.

8.10. Договором страхування може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, на виставки, змагання тощо. При цьому відповідальність Страховика настає з моменту, коли застрахована тварина знаходиться на певній відстані від місця постійного перебування, яка зазначається у Договорі страхування.

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Страхувальник має право:

9.1.1. при настанні страхового випадку отримати страхове відшкодування відповідно до умов Договору страхування;

9.1.2. у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості застрахованої сільськогосподарської продукції за згодою Вигодонабувача переукласти Договір страхування;

9.1.3. за згодою Вигодонабувача збільшити страхову суму (шляхом укладення додаткової угоди) з відповідною сплатою страхового платежу у разі виплати страхового відшкодування чи неповного страхування;

9.1.4. ініціювати припинення дії Договору страхування відповідно до умов цих Правил;

9.1.5. отримати дублікат Договору страхування (свідоцтва, сертифіката, поліса), у разі його втрати, при цьому оригінал вважається недійсним;

9.1.6. оскаржити у встановленому законодавством України порядку відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування або його розмір.

9.2. Страхувальник зобов'язаний:

9.2.1. своєчасно вносити страхові платежі у розмірах та в строки, визначені Договором страхування;

9.2.2. при наданні дозволу на оброблення та користування сільськогосподарської продукції іншій особі, покласти на неї обов'язок виконання нею всіх обов'язків Страхувальника, передбачених цими Правилами (за винятком п. 9.2.1 цих Правил) і Договором страхування. Дії іншої особи прирівнюються до дій Страхувальника;

9.2.3. при укладенні Договору страхування надати Страховику інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику, і надалі письмово повідомляти його за 3 (три) робочі дні до зміни таких обставин, що перебувають під контролем Страхувальника чи протягом 3 (трьох) робочих днів - про будь-яку зміну таких обставин, що перебувають поза контролем Страхувальника (якщо останньому про них відомо);

9.2.4. повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений п.10.1.3 цих Правил;

9.2.5. утримувати застраховану сільськогосподарську продукцію у відповідності до протипожежних та інших правил, забезпечувати виконання вимог органів нагляду, дотримуватись правил агротехніки, вирощування та збирання врожаю;

9.2.6. утримувати тварин у відповідності з протипожежними правилами, дотримуватися зооветеринарних правил щодо утримання та годівлі тварин, виконувати вимоги відповідних компетентних органів нагляду в повному обсязі;

9.2.7. дотримуватись основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

9.2.8. надавати представнику Страховика застраховану сільськогосподарську продукцію для огляду, проведення розслідування або експертного дослідження після настання страхового випадку, під час та/або після закінчення збирання урожаю;

9.2.9. У разі отримання Страхувальником відшкодування збитків від третіх осіб, винних у завданні збитків або які відшкодовують їх замість винуватця, протягом 3 (трьох) робочих днів письмово повідомити про це Страховика;

9.2.10. виконувати інші обов'язки, передбачені цими Правилами і законодавством України.

9.3. Страховик має право:

9.3.1. у випадку зміни ступеня страхового ризику пропонувати змінити умови Договору страхування і у разі збільшення ступеня страхового ризику - вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу відповідно до такої зміни. У разі відмови Страхувальника від пропозиції Страховика, останній має право припинити дію Договору страхування (повернення страхових платежів проводиться відповідно до частини другої п.15.2.2 цих Правил), якщо інше не передбачено Договором страхування;

9.3.2. здійснювати огляд застрахованої сільськогосподарської продукції при укладанні Договору страхування, в період його дії та після настання події, що має ознаки страхового випадку;

9.3.3. самостійно з'ясувати причини та обставини страхового випадку, а також робити запити про відомості, пов'язані зі страховим випадком, до відповідних компетентних органів, що володіють інформацією про обставини страхового випадку;

9.3.4. відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених цими Правилами;

9.3.5. ініціювати припинення дії Договору страхування відповідно до умов цих Правил.

9.4. Страховик зобов'язаний:

9.4.1. ознайомити Страхувальника з цими Правилами та умовами страхування;

9.4.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання

страхового випадку вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування;

9.4.3. при настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у строк передбачений п.13.2 цих Правил;

9.4.4. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, якщо, це передбачено Договором страхування;

9.4.5. за заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості застрахованої сільськогосподарської продукції переукласти з ним Договір страхування;

9.4.6. тримати в таємниці відомості про Страхувальника та його майновий стан за винятком випадків, передбачених законодавством України;

9.4.7. виконувати інші обов'язки, передбачені цими Правилами і законодавством України.

9.5. У випадку, коли в Договорі страхування призначений Вигодонабувач, він набуває права Страхувальника, передбачені п.п. 9.1.1, 9.1.6 цих Правил, а також несе обов'язки, передбачені п.п. 9.2.3, 9.2.9 цих Правил, якщо інше не передбачено Договором страхування. Крім того, Вигодонабувач має право відмовитись від страхового відшкодування на користь Страхувальника.

9.6. Договором страхування можуть бути передбачені інші права та обов'язки сторін.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

10.1. При настанні події, що має ознаки страхового випадку, Страхувальник (його представник) зобов'язаний:

10.1.1. вживати всі необхідні та доцільні заходи щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, в т. ч. рятувати застраховану сільськогосподарську продукцію, запобігати подальшому пошкодженню й усувати причини, що сприяють виникненню додаткового збитку, забезпечити охорону сільськогосподарської продукції;

10.1.2. якнайшвидше, але не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин повідомити про подію відповідні компетентні органи.

Якщо збиток настав внаслідок виникнення:

- пожежі - до органів пожежного нагляду;
- хвороби - звернутися до служб захисту рослин, служб ветеринарної медицини;
- протиправних дій третіх осіб - звернутися до правоохоронних органів.

10.1.3. письмово повідомити Страховика про таку подію протягом 3-х (трьох) робочих днів. Якщо з поважних причин Страхувальник не міг повідомити Страховика про настання такої події у встановлений строк, він повинен підтвердити це документально та надати повідомлення протягом 3 (трьох) робочих днів з дати усунення таких причин;

10.1.4. зберегти до прибуття Страховика (його представника) та пред'явити пошкоджену сільськогосподарську продукцію чи залишки від неї в тому вигляді, в якому вона була після події;

Зміна вигляду наслідків події припустима тільки, якщо це обумовлюється письмовими вказівками компетентних органів, розумінням безпеки, зменшенням розміру збитків. Під час огляду представниками сторін складається акт огляду пошкодженої (знищеної) сільськогосподарської продукції;

10.1.5. забезпечити Страховику можливість безперешкодного з'ясування причин настання події, визначення розміру збитків, в складі комісії, створених з цією метою, так і без неї.

10.1.6. надати Страховику документи згідно з п. 11 цих Правил протягом 6 (шести) місяців з дати настання страхового випадку.

Якщо компетентними органами проводиться розслідування щодо причин і обставин настання страхового випадку строк подання документів продовжується на строк такого розслідування, але на строк не більше 6 (шести) місяців.

10.2. Договором страхування можуть бути передбачені інші дії Страхувальника у разі настання страхового випадку.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

11.1. Для отримання страхового відшкодування Страхувальник, залежно від характеру та обставин події, що має ознаки страхового випадку, зобов'язаний надати Страховику для копіювання оригінали або належним чином посвідчені копії документів:

11.1.1. письмову заяву про настання події та виплату страхового відшкодування;

11.1.2. договір страхування;

11.1.3. документи на застраховану сільськогосподарську продукцію;

11.1.4. довідку або процесуальний документ компетентних органів про факт та обставини настання події (повідомлення про початок досудового розслідування, витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження за фактом пошкодження, знищення або втрати застрахованої сільськогосподарської продукції; рішення про закінчення досудового розслідування або витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження; метеорологічної або сейсмологічної служби; ДСНС України; науково-дослідних інститутів, станцій захисту рослин; Державної служби з карантину рослин України, тощо);

11.1.5. бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують розмір збитку:

а) при страхуванні сільськогосподарських тварин:

- висновок-довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) застрахованої тварини;

- експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

- акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

- документ що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

- рішення карантинної інспекції або іншого уповноваженого ветеринарного органу про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами;

- квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо.

б) при страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень:

- фото-, відеоматеріали, описи, ескізи, плани і/або схеми, на яких зафіксований зовнішній вигляд знищених чи пошкоджених сільськогосподарських культур/насаджень (їх залишків) після настання страхового випадку;

- державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо;

- акт про пошкодження, знищення, втрату сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень, складений Страховиком;

- виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно понесених фактичних затрат в межах агротехнічних норм у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури.

11.1.6. рішення судових органів, що набрали законної сили та стосуються події, що має ознаки страхового випадку (якщо справа розглядається судом);

11.1.7. письмову заяву Вигодонабувача (Страхувальника) про виплату страхового відшкодування за формою Страховика.

11.1.8. документи, що посвідчують особу одержувача страхового відшкодування;

11.1.9. документи, що підтверджують правонаступництво особи, яка звернулася за

виплатою відшкодування.

11.2. Страховик має право обґрунтовано вимагати надання інших документів, необхідних для підтвердження причин та обставин страхового випадку, розміру завданої шкоди і законності висунутих вимог, про що повідомляє Страхувальника протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дати отримання всіх необхідних документів зазначених в п. 11.1 цих Правил.

11.3. За взаємною згодою сторін може бути передбачено ненадання деяких документів, передбачених п. 11.1 цих Правил.

11.4. Документи, зазначені в п. 11.1 цих Правил можуть надаватись Страховику у формі оригінальних примірників, нотаріально засвідчених копій, простих копій, завірених органом, який видав відповідний документ або у формі простих копій, за умови надання Страховику можливості звірення їх з оригінальними примірниками документів. Якщо документи, надані Страховику не в належній формі, або оформлені із порушенням існуючих норм (відсутні номер, дата, штамп, печатка, є виправлення тексту тощо), виплата відшкодування не здійснюється до усунення цих недоліків.

12. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ЗБИТКІВ І СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

12.1. При визначенні розміру збитків, відшкодуванню підлягають тільки прямі збитки та не підлягають відшкодуванню непрямі збитки (штрафи, проценти, пеня, упущена вигода, моральна шкода, завдання шкоди діловій репутації тощо).

12.2. Особливості порядку і умов здійснення виплат страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарських тварин:

12.2.1. при пропажі (викрадені) застрахованих тварин внаслідок протиправних дій третіх осіб розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин в повному розмірі страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин;

12.2.2. у разі загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих тварин страхове відшкодування здійснюється в розмірі дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування за вирахуванням суми, вирученої за здане м'ясо та шкіру. Вартість м'яса і шкіри визначається документом, виданим організацією, якій було продано м'ясо та шкіра. У разі відсутності такого документа, вартість м'яса і шкіри визначається за середньо ринковою вартістю м'яса та шкіри на день забою тварини. У разі визнання м'яса загиблих тварин/птиці, непридатним для подальшого використання, Страхувальник на вимогу Страховика зобов'язаний надати письмовий висновок державної ветеринарної служби з зазначенням причини такого висновку. Якщо м'ясо визнано повністю непридатним для їжі, то з розміру збитку вартість зданого м'яса і шкіри не вираховується;

12.2.3. в разі наявності придатного для вживання м'яса у вимушено забитої або загиблої тварини, для окремих видів продуктивних тварин встановлюються норматив

Велика рогата худоба	Середньої вгодованості	46,1%
	Нижче середньої вгодованості	43,0%
	Худа	39,1%
Коні віком від 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Коні віком від 6 місяців до 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Свині	Середньої вгодованості	66,8 %
	Нижче середньої вгодованості	63,3 %

виходу м'яса від живої ваги тварини, а саме:

12.2.4. якщо Страхувальником надано довідку про здачу тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації, в якій вказана кількість реалізованого м'яса, яка є навіть меншою норми виходу, то розмір збитку розраховується виходячи з розміру страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість забитих тварин в даному виді, з урахуванням додаткових, передбачених Договором страхування, витрат Страхувальника та вирахуванням придатного до споживання та реалізованого м'яса, вихід якого розраховано за вищевказаним нормативом;

12.2.5. розмір збитку при страхуванні високоцінних племінних тварин на випадок пониження породних якостей визначається як недоотримання прибутку;

12.2.6. розмір збитку при страхуванні бджолосімей визначається наступним чином:

а) у разі загибелі (знищення) або викрадення - в розмірі страхової суми за даним видом бджіл на одну бджолосім'ю, помножену на кількість загиблих (знищених) або викрадених бджолосімей;

б) у разі пошкодження вулика - в розмірі узгодженої зі Страхувальником вартості ремонту, встановленої на підставі квитанції або іншого розрахункового документа організації, що проводила ремонт;

12.2.7. розмір збитку за загиблими або вимушено забитими хутровими звірами визначається із вирахуванням вартості шкур. У разі падежу кролів сума збитку встановлюється із вирахуванням вартості шкур, а при вимушеному забої - з вирахуванням вартості шкур і придатного до вживання м'яса.

12.3. Розмір збитку, у випадку повної загибелі посівів, визначається виходячи із витрат, фактично понесених Страхувальником на момент настання страхового випадку в середньому на один гектар, які обчислюються шляхом ділення загальної суми витрат на площу посівів сільськогосподарської культури, зазначеної у Договорі страхування, помножених на площу посіву, що фактично загинула (знищена);

12.4. Розмір збитку по загиблих багаторічних насадженнях (деревам, кущам, виноградникам та ін.) визначається виходячи з дійсної їх вартості з урахуванням зносу та вартості залишків;

12.5. Розмір збитку по страхуванню врожаю сільськогосподарських культур дорівнює вартості кількісних втрат врожаю основної продукції застрахованої культури (групи культур) з усієї площі посіву (посадки) у господарстві, розрахованій як різниця між вартістю врожаю з одного гектара, прийнятій при укладенні Договору страхування та вартістю фактично отриманого врожаю за цінами, які були прийняті для розрахунку при укладанні Договору страхування на площу посіву для кожної культури або групи культур.

12.5.1. Обсяг фактично одержаних сільськогосподарських культур встановлюється за даними обліку та звітності Страхувальника.

12.5.2. Вартість рослин на площі, що залишилась після загибелі (пошкодження) врожаю сільськогосподарських культур для використання на випас худобі, на силос, тощо вираховується при визначенні розміру збитку.

12.5.3. З метою зменшення можливих збитків Страхувальником за письмовою згодою зі Страховиком може бути проведений підсів чи пересів сільськогосподарських культур. При цьому в межах страхової суми Страховик до розміру збитку включає вартість витрат на пересів (підсів), а вартість урожаю знову посіяних або підсіяних культур враховується як отриманий урожай:

а.) середня вартість урожаю знову посіяних або підсіяних культур визначається: при пересіві іншими культурами виходячи із вартості урожаю на 1 гектар в середньому за останні три роки; при пересіві тією ж культурою, а також при підсіві - виходячи із середньої з одного гектара вартості фактично отриманого у даному році урожаю;

б) вартість витрат на пересів (підсів) визначається як сума витраченого насіння та виконаних робіт.

12.6. Не підлягають страховому відшкодуванню витрати Страхувальника, пов'язані з щепленням та іншими заходами з імунізації тварин, які проводяться за вимогою служби

ветеринарної медицини або є планово нею передбаченими.

12.7. Страхове відшкодування визначається в межах страхової суми з урахуванням:

12.7.1. розміру збитків, враховуючи неповне страхування;

12.7.2. несплаченої частини страхового платежу за Договором страхування;

12.7.3. розміру франшизи, обумовленої Договором страхування;

12.7.4. сум, відшкодованих особою, винною у завданні збитків або особою, яка відшкодовує їх замість винуватця у розмірі, що перевищує розмір франшизи за таким страховим випадком;

12.7.5. сум, відшкодованих іншим страховиком за цим страховим випадком.

Якщо сільськогосподарська продукція застрахована у кількох страховиків і загальна страхова сума перевищує його дійсну вартість, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати його дійсної вартості. При цьому Страховик здійснює виплату пропорційно розміру страхової суми за укладеним ним Договором страхування;

12.7.6. інших грошових сум, що визначаються згідно з умовами цих Правил та Договору страхування.

12.8. Якщо це передбачено Договором страхування до розміру страхового відшкодування включаються:

12.8.1. додаткові витрати, здійснені на посів (висаджування) сільськогосподарських культур;

12.8.2. витрати, здійснені Страхувальником на проведення експертної оцінки пошкодження, знищення застрахованої сільськогосподарської продукції, якщо оцінка була проведена за погодженням зі Страховиком;

12.8.3. витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, у розмірі, що не перевищує 2% страхової суми, якщо інший розмір не передбачений Договором страхування.

12.9. За Договором страхування при страхуванні від ризику «Вогонь» відшкодовуються збитки отримані внаслідок здійснення заходів пожежогасіння, що застосовуються з метою запобігання подальшого поширення вогню.

12.10. Страхова сума зменшується на розмір страхового відшкодування із дати виплати страхового відшкодування, при цьому на нову страхову суму застосовується неповне страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. З дати отримання всіх необхідних документів Страховик протягом 30 (тридцяти) робочих днів:

- складає страховий акт (аварійний сертифікат) із розрахунком страхового відшкодування та приймає рішення щодо його виплати, або відмови у виплаті страхового відшкодування, про що письмово повідомляє Страхувальника та Вигодонабувача протягом 10 (десяти) робочих днів з дати прийняття такого рішення, або

- приймає обґрунтоване рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування, про що письмово повідомляє Страхувальника та Вигодонабувача протягом 10 (десяти) робочих днів з дати прийняття такого рішення.

13.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страхувальнику згідно його заяви або Вигодонабувачу протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дати прийняття рішення про виплату страхового відшкодування.

13.3. У разі втрати застрахованої сільськогосподарської продукції внаслідок викрадення виплата відшкодування здійснюється у розмірі 30% страхового

відшкодування. Після прийняття рішення слідчими органами щодо подальшого руху провадження (винесення постанови про закриття провадження про зупинення досудового слідства або складання обвинувального висновку з даного кримінального провадження) проте не пізніше 6 (шести) місяців з дня настання страхового випадку Страховик сплачує другу частину страхового відшкодування у розмірі 70% страхового відшкодування. Обов'язковою умовою для виплати страхового відшкодування за ризиком «Викрадення» є укладення між Страховиком та Страхувальником договору про передачу сільськогосподарської продукції.

13.4. Страховик має право відстрочити прийняття рішення щодо виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування у випадках, коли:

13.4.1. подані документи не дають змоги повністю з'ясувати причини і обставини страхового випадку, розмір збитків, право Страхувальника на одержання відшкодування - до з'ясування таких обставин, але не більше ніж на 6 (шість) місяців з дати надання Страхувальником всіх документів, передбачених розділом 11 цих Правил;

13.4.2. застрахована сільськогосподарська продукція знаходиться під арештом - до зняття арешту, але на строк не більше 6 (шести) місяців;

13.4.3. у Страховика виникли обґрунтовані сумніви відносно достовірності наданих йому документів - до закінчення перевірки, але не більше ніж на 6 (шість) місяців з дати надання документів, що підтверджують настання страхового випадку;

13.5. Якщо після виплати страхового відшкодування виявляться обставини, відповідно до яких Страхувальник не має законних підстав для отримання страхового відшкодування чи якщо розмір належного до виплати страхового відшкодування має бути меншим від вже фактично виплаченого страхового відшкодування, Страхувальник зобов'язаний повернути страхове відшкодування або його частину Страховику протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання письмової вимоги Страховика;

13.6. До Страховика в межах фактичних затрат переходить право вимоги, що Страхувальник або інша особа, яка має право вимоги, має до особи, відповідальної за завданий збиток.

Якщо задоволення права вимоги Страховика до таких осіб стало неможливим внаслідок дій Страхувальника або іншої особи, яка має право вимоги (наприклад, укладення договору про повне або часткове припинення зобов'язання таких осіб), то Страхувальник зобов'язаний повернути страхове відшкодування протягом 10 (десяти) робочих днів з дати вчинення таких дій;

13.7. У разі відшкодування збитків третіми особами, Страхувальник зобов'язаний протягом 5 (п'яти) робочих днів повернути Страховику виплачене ним страхове відшкодування або його частину у розмірі, що перевищує отриманий збиток;

13.8. Якщо застраховану сільськогосподарську продукцію знайдено та повернуто Страхувальнику (у разі викрадення), то Страхувальник зобов'язується повернути виплачене страхове відшкодування протягом 20 (двадцяти) робочих днів з дати отримання такої сільськогосподарської продукції;

13.9. За пропозицією Страховика Страхувальник має право подати позов до особи винної у настанні страхового випадку, скориставшись при цьому, безкоштовною юридичною допомогою Страховика. У такому випадку, Страхувальник має відмовитись від страхового відшкодування і отримати на підставі судового рішення всю суму завданих збитків від винної особи.

14. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування є:

14.1.1. навмисні дії Страхувальника або іншої особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку.

Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її

меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій таких осіб встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

14.1.2. вчинення Страхувальником або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку;

14.1.3. подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування, обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику або про факт чи обставини настання страхового випадку;

14.1.4. отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні;

14.1.5. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

14.1.6. ненадання Страховику документів, передбачених п.п. 11.1.2 - 11.1.9 цих Правил;

14.1.7. невиконання або неналежне виконання Страхувальником своїх обов'язків, передбачених п.п. 9.2.2 - 9.2.8, 10.1.1 - 10.1.6 цих Правил;

14.1.8. підлягання застрахованої сільськогосподарської продукції конфіскації (арешту) відповідно до рішення компетентних органів влади або судових органів;

14.1.9. бездіяльність чи необережність Страхувальника, особи, на користь якої укладено Договір страхування чи третьої особи, яка згідно законодавства України володіє, користується чи несе зобов'язання щодо збереження застрахованої сільськогосподарської продукції, що призвели до настання страхового випадку;

14.1.10. порушення умов пожежної безпеки та безпеки охорони, збереження сільськогосподарської продукції, що мало прямий безпосередній вплив на настання страхового випадку;

14.1.11. інші випадки, передбачені, законом.

15. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

15.1. Дія Договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі:

15.1.1. закінчення строку його дії;

15.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

15.1.3. несплати страхових платежів у передбачених Договором страхування розмірах й строках;

15.1.4. завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року урожай культури повинен бути вже зібраним;

15.1.5. виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у відношенні полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність;

15.1.6. в інших випадках, передбачених цими Правилами та законодавством України.

15.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою

Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування. Про намір достроково припинити дію Договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше, як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

15.2.1. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився

до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

15.2.2. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі.

Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

15.3. Якщо Договором страхування визначено Вигодонабувача, у якого застрахована сільськогосподарська продукція знаходиться в заставі, то дія Договору страхування, не може бути достроково припинена на вимогу Страхувальника без письмової згоди на це Вигодонабувача, якщо на цей час є чинним договір застави застрахованої сільськогосподарської продукції.

15.4. Остаточний розрахунок між Страхувальником і Страховиком у разі дострокового припинення дії Договору страхування здійснюється після врегулювання всіх заявлених Страхувальником збитків: здійснення страхового відшкодування або прийняття Страховиком обґрунтованих рішень про відмову у виплаті страхового відшкодування.

15.5. Повернення платежів здійснюється протягом 7 (семи) робочих днів після припинення дії Договору страхування, якщо інший строк не обумовлений згодою сторін.

16. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА НЕВИКОНАННЯ АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення виплати страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається Договором страхування.

16.2. Страхувальник несе майнову відповідальність за несвоєчасне повернення страхового відшкодування або його частини шляхом сплати Страховику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається Договором страхування.

17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

17.1. Спори за Договором страхування між сторонами вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди - в порядку, передбаченому законодавством України.

17.2. У випадку невиконання або неналежного виконання умов Договору страхування його сторони несуть відповідальність згідно з законодавством України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

18. ОСОБЛИВІ УМОВИ

18.1. На підставі цих Правил можуть розроблятися програми та умови страхування, що не суперечать законодавству України та цим Правилам.

18.2. Всі повідомлення за Договором страхування, передбачені цими Правилами та самим Договором, здійснюються сторонами в письмовій формі.

18.3. У Договорі страхування, за погодженням сторін, може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються до нього і, відповідно, не поширюються на

нього.

18.4. У всьому, що не врегульовано цими Правилами, сторони керуються законодавством України.

18.5. Інформація про надання послуг із страхування зберігається протягом 5 років, починаючи:

18.5.1. з дати закінчення договору страхування, якщо за договором страхування не відбувалось страхових випадків

18.5.2. з дати здійснення страхової виплати, якщо за договором страхування була здійснена страхова виплата;

18.5.3. з дати відмови у здійсненні страхової виплати, якщо за договором страхування Страховиком прийнято рішення про таку відмову.

18.6. Інформація про надання послуг із страхування (договори страхування, та документи щодо укладання та виконання договорів страхування) після настання подій, передбачених пунктом 18.5 цих Правил, передаються на зберігання в архів Страховика та зберігаються в архіві протягом строку, визначеного у пункті 18.5 цих Правил. Після спливу строку зберігання інформація (документи) про надання послуг із страхування за рішенням Страховика знищується або передається на зберігання до державної архівної установи.

18.7. Інформація про надання послуг із страхування в електронному вигляді (електронні договори, скановані копії документів, інші дані) зберігається на сервері Страховика протягом строків, передбачених пунктом 18.5 цих Правил. Зі спливом зазначеного строку така інформація знищується.

19. МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ СТРАХОВОГО ТАРИФУ

Страховий тариф визначається окремо для кожної одиниці сільськогосподарської продукції, групи однорідної сільськогосподарської продукції та розраховується за формулою:

$$СТ = БТ \times K1 \times K2 \times K3 \times K4 \times K5 \times K6 \times K7, \text{ де}$$

СТ- страховий тариф за Договором страхування;

БТ- базовий страховий тариф;

K1-K7- коригуючі коефіцієнти за Договором страхування.

БТ: Базовий страховий тариф зазначається у відсотках для строку страхування один рік.

Вид сільськогосподарських тварин	Базовий страховий тариф, відсоток від страхової суми
Велика рогата худоба, коні, мули, віслюки, свині, вівці та кози	3,5
Бджолосім'ї	3,5
Хутрові тварини, кролі	3,0
Птиця, риба	4,5
Інші сільськогосподарські тварини	3,5

Вид сільськогосподарської, продукції	Базовий страховий тариф, відсоток від страхової суми
Озимі культури	5,0
Ярі культури	5,0
Технічні культури	5,0
Зернобобові культури	5,0
Овочеві культури	8,0
Кормові культури	8,0
Інші сільсько господарські культури	7,0

К1: Коефіцієнт франшизи

Визначається залежно від розміру франшизи, що обирає Страхувальник, та обраних ризиків. При встановленні франшизи у розмірі, що потрапляє у проміжок між наведеними в таблиці значеннями, застосовується значення коригуючого коефіцієнта, що відповідає меншому значенню франшизи.

Варіант 1а Безумовна франшиза

Розмір франшизи, % страхової суми	0,0	0,2	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0
Коригуючий коефіцієнт	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7

К2: Коефіцієнт короткостроковості

Залежить від строку дії Договору страхування. При цьому, кожний неповний місяць дії Договору страхування при розрахунках страхового тарифу рахується як повний.

Кількість місяців	15дн	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Коригуючий	0,15	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,00

К3: Коефіцієнт «Бонус-Малус»

Використовується на розсуд Страховика та залежить від кількості страхових випадків за попереднім Договором страхування.

Коефіцієнт визначається відповідно до встановленого класу Страхувальнику за кожною застрахованою сільськогосподарською продукцією чи за Договором страхування. При первинному страхуванні встановлюється вихідний клас 7.

При укладенні нового Договору страхування та:

- при відсутності виплат страхового відшкодування за попереднім Договором страхування тривалістю не менше 6 (шести) місяців - клас понижується на одиницю або страховик може безоплатно продовжити дію Договору страхування на кількість днів на свій розсуд, але не більше ніж на 2 місяці;

- при наявності виплат страхового відшкодування за попереднім Договором страхування, загальний розмір яких не перевищив розміру сплаченого страхового платежу - клас залишається без змін;

- при наявності виплат страхового відшкодування за попереднім Договором страхування, загальний розмір яких перевищив розмір сплаченого страхового платежу - клас підвищується на відповідну кількість виплат, що перевищували розмір страхового платежу, але не менше ніж на одиницю.

Клас	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Коригуючий коефіцієнт	0,82	0,85	0,88	0,91	0,94	0,97	1,00	1,03	1,07	1,15	1,55	1,70	1,85	2,00

K4: Коефіцієнт сплати страхового платежу

Застосовується при укладенні Договорів тривалістю не більше 1 (одного) року та визначається за одним із двох варіантів:

Варіант 1

Встановлюється залежно від кількості частин страхового платежу.

Кількість частин страхового	1	2	3	4	6	12
Коригуючий коефіцієнт	1,00	1,02	1,03	1,04	1,06	1,12

Варіант 2

Встановлюється у розмірі 1,0. При чому, строк дії Договору страхування розбивається на періоди страхування кратні 1 (одному) місяцю.

Страховий платіж (BP_i) за i -й період страхування визначається за формулою:

$$SP_i = SP \times KK \left(\sum_{j=1}^i t_j \right) - \sum_{j=1}^{i-1} SP_j$$

де: SP - страховий платіж за Договором страхування;
 $KK(\varphi)$ - коефіцієнт короткостроковості ($K2$), що відповідає кількості місяців φ ;
 t_j - кількість місяців j -го періоду страхування.

K5: Коефіцієнт визначення страхової суми для сільськогосподарської продукції

Залежить від способу визначення страхової суми для сільськогосподарської продукції

Спосіб визначення страхової суми	по вартості урожаю	по вартості витрат
Коригуючий коефіцієнт	1,5	1,0

K6: Коефіцієнт кліматичних та географічних особливостей для сільськогосподарської продукції

В залежності від кліматичних та географічних особливостей адміністративно-територіального району, в якому вирощується сільськогосподарська культура, може застосовуватися коригуючий коефіцієнт в діапазоні від 0,5 до 1,5.

K7: Коефіцієнт врахування інших чинників ризику

У конкретному випадку в залежності від чинників, що впливають на настання страхового випадку і не передбачені іншими коефіцієнтами коригуючий коефіцієнт встановлюється у розмірі від 0,3 до 3,0 та застосовується за будь-яким ризиком.

Граничний розмір нормативних витрат на ведення справи становить 65% включно.

Прощуровано та пронумеровано 16 арк.

Голова Правління
ПРАТ "СК "ПРЕСТИЖ"
Є.В. Бридун

